

Beretning nr. 3. Beretning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 13. september 2002

Beretning

om

Små partikler

1. Indledning

Luftforurening med små partikler udgør et alvorligt miljø- og sundhedsproblem. På den baggrund har udvalget besluttet at skrive beretning om små partikler, disses indvirken på miljø og sundhed samt initiativer til nedbringelse af denne forurening.

2. Udtalelse fra miljøministeren

Miljøministeren har over for udvalget oplyst følgende:

Luftforurening med partikler

Det vakte stor opsigt, da en amerikansk undersøgelse («Six City Study») i 1993 påviste en signifikant sammenhæng mellem dødelighed og partikler i luften. En amerikansk undersøgelse («American Cancer Study») fra 1995 med data fra 150 byer kom til tilsvarende konklusioner. Resultaterne er senest bekræftet i den undersøgelse, der kom frem i marts 2002 (Journal of the American Medical Association) og gav anledning til en del presseomtale af partikler. Resultatet af disse undersøgelser er blevet bekræftet i en lang række studier, hvor man har fulgt den tidsmæssige sammenhæng mellem luftforureningsniveauer og hospitalsindlæggelser og andre indikatorer. Der er her vist en sammenhæng mellem luftens indhold af partikler og hjerte-kar-sygdomme, astma, kronisk bronkitis, for tidlig fødsel, vejrtrækningsproblemer og lungekræft.

Årsagen til partiklernes store negative effekt på sundheden er endnu ikke fuldt belyst, men det er blandt andet påvist, at små sodpartikler fra for eksempel dieselmotorer kan trænge fra lunger-

ne ud i blodet, og dette kan være en årsag til den klare sammenhæng med hjerte-kar-sygdomme.

De seneste beregninger i Rapport 358 (2000) fra Danmarks Miljøundersøgelser viser, at 3.000- 7.000 dødsfald om året i Danmark kan tilskrives påvirkninger fra luftforurening med partikler. En stor part af disse dødsfald skyldes forværring af tilstanden hos mennesker, der lider af hjerte-kar- og luftvejssygdomme. Hovedparten af partikelforureningen i Danmark stammer fra transport og fotokemisk omdannelse af emissioner fra udenlandske kilder.

Udslippet fra trafikken menes at udgøre omkring 15 pct. af det samlede udslip af partikler i Danmark. Danmarks Miljøundersøgelser vurderer, at trafikken bidrager med cirka en tredjedel af luftforureningen med partikler i København.

EU-regulering

Inden for EU har partikkelproblematikken haft betydning for en række nye direktiver, der er trådt i kraft de senere år. I det nye EU-direktiv om luftkvalitet fra 2000 (Rådets direktiv 1999/30/EF om luftkvalitetsgrænseværdier for svovldioxid, nitrogendioxid og nitrogenoxider, partikler og bly i luften) fastsættes grænseværdier for PM₁₀ (koncentrationen af partikler mindre end 10 mikrometer målt som mikrogram per kubikmeter luft [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]) med en årsmiddelværdi på 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ fra 2005 og en foreløbig værdi på 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ fra 2010. Til sammenligning kan det nævnes, at den tidligere danske grænseværdi var på 150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (~ 110 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ PM₁₀) for TSP (alle partikler i luften uden en øvre grænse for størrelsen), så der er tale om en betydelig stramning.